

Et folkekrav om å minnes vår første folkevalgte konge

Taler

Olemic Thommessen

Dato

18 mai 2014

Sted

Eidsvoll's plass, Oslo

Omstendigheter

Avdukingen av monument over Christian Frederik

- 1 Deres Majesteter
Deres Kongelige Høyheter
Statsminister
Ærede gjester

5

I dag hedrer vi en mann som så altfor ofte er blitt glemt når vi samles for å feire det store grunnlovsverket fra 1814.

- 10 Historien om Christian Frederiks litt over ett år lange opphold i Norge rommer fortellingen om to reiser:

For prinsen - en reise fra en ussel ankomst på Hvaler i forkledning, til å bli Europas første folkevalgte konge.

- 15 For Norge - en reise fra et krigsbytte etter Kieltraktaten, til en selvstendig stat med egen grunnlov.

- 20 I dag - når vi har avduket monumentet over Christian Frederik utenfor det Storting han stod som fødselshjelper for i 1814 - kan vi fortelle historien om en tredje reise.

Den reisen omhandler Christian Frederiks ettermæle.

- 25 Et inderlig ønske om dette monumentet har nemlig eksistert lenge. Dets forhistorie er faktisk halvparten så gammel som Grunnloven selv.

Allerede 17. mai 1914, ved 100-årsjubileet for Grunnloven, ble det sendt et opprop til det norske folk om «å samle sig om at gi kong Christian Frederik er mindesmerke i Norges hovedstad.»

30 Oppropet slo til og med fast at «tanken om at reise ham et værdig mindesmerke er blit almen i landet.»

Men i dag - et århundre etter første initiativ ble tatt - feirer vi endelig et grunnlovsjubileum ved siden av et storslått minnesmerke over Christian
35 Frederik.

Det er svært gledelig. Jeg vil derfor rette en stor takk til Regjeringen for denne flotte gaven til Stortinget.

40 Jeg vil også takke Dronning Margrethe som med avdukingen befester de sterke dansk-norske båndene som dette jubileet også markerer.

Christian Frederik minner oss om at vår arv er del av noe større, og at vi med han skapte noe stort - vår egen grunnlov.

45 Og takk til alle de stemmer som i de senere år har vært drivende i arbeidet med å få dette monumentet på plass.

At vi nå har Christian Fredrik skuende utover Eidsvolls plass er et resultat av
50 norske kvinner og menns opprop gjennom 100 år. Et folkekrav om å minnes vår første folkevalgte konge!

Det er et engasjement som vil styrke minnet de om varige avtrykk Christian Frederik har satt i vår historie.

55 Og la meg helt til slutt få minne om kanskje det viktigste av disse avtrykkene.

Som folkevalgt konge insisterte Christian Frederik under fredsforhandlingene med Sverige i august 1814 på at den makt han hadde fått av folket, bare kunne
60 gis tilbake til folks hender.

Makten kunne ikke bare overdras fra en konge til en annen, slik man fra svensk side ønsket.

En konge som forstod sin makt på denne måten, var noe grunnleggende nytt i norsk og europeisk historie.

70 Gjennom å abdisere, og legge makten i Stortingets hender, bidro Christian Frederik til å redde Grunnloven for ettertiden.

Det er en handling som alene er verdt et monument her på vårt folkestyres aller viktigste plass, Eidsvolls plass.

75 Takk for oppmerksomheten, og gratulerer med monumentet!

Kilde

www.stortinget.no

80 **Emner**

1814, Christian Frederik, Minnetale

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/et-folkekrav-om-a-minnes-var-forste-folkevalgte-konge>

85

90

95

100